Openbaar Zaaknummer: Z\26\342782

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Stand van zaken proces Ruimte voor de rivier 2.0

Collegedatum: 26 mei 2026

Kernboodschap
Op 8 januari 2026 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen een afvaardiging van het programmateam Ruimte voor de Rivier 2.0 (RvR2.0) van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) en de wethouders Van Bronkhorst en Gerrits van de gemeente Wijchen en een bestuurder van de gemeente Heumen. In dit gesprek heeft het programmateam de eerste onderzoeksresultaten gedeeld en de mogelijke gevolgen voor de gemeente Wijchen toegelicht. Het college van B&W heeft de gemeenteraad hierover ingelicht in de besloten raadsvergadering van 29 januari 2026.

Op nadrukkelijk verzoek van onder andere de gemeente Wijchen aan het ministerie, is door het programmateam RvdR2.0 een informatiepakket samengesteld om u te informeren over de laatste ontwikkelingen binnen RvdR2.0. Een deel van dit informatiepakket heeft het ministerie vertrouwelijk aan de gemeenten ter beschikking gesteld. Om te voorkomen dat deze informatie openbaar wordt, heeft het college geheimhouding op dit deel van het informatiepakket opgelegd.

Eerdere besluiten
N.v.t.

Toelichting

1. Context

Op 13 november 2025 heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) tijdens het Nationale Deltacongres de eerste contouren van de onderzoeken en mogelijke beleidskeuzes in het kader van Ruimte voor de Rivier 2.0 (RvR2.0) bekend gemaakt.

In het onderzoek wordt uitgegaan van de bestaande binnendijkse gebiedsreserveringen. De mogelijke beleidskeuzes worden gezocht in een mix van dijkmaatregelen en rivierverruiming (binnendijks en buitendijks). Onderdeel daarvan is de huidige gebiedsreservering Overasselt[1], gelegen op het grondgebied van de gemeenten Wijchen en Heumen. Het ministerie heeft dat besluit in 2006 genomen. In eerste instantie als Barro-reservering (Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) en sinds 2024 als Bkl-reservering (Besluit kwaliteit leefomgeving).

Vooruitlopend op de verdere uitwerking in RvR2.0 heeft Deltares[2] begin 2025 een quickscan uitgevoerd om nut en noodzaak van de bestaande Bkl-reserveringen langs de

[1] In de rapportages wordt dit ook wel retentie Wijchen genoemd.
[2] Quickscan Bkl-reserveringsgebieden, Deltares, 8 januari 2025

Rijn en Maas te beoordelen. Hierin wordt geadviseerd de gebiedsreserveringen langs de Maas te behouden en in samenhang te beschouwen. Verder wordt in het rapport geadviseerd om de reserveringen die nu als retentie zijn aangemerkt (Wijchen, Kraaijenbergse plassen-West en Keent) nader te onderzoeken, waarbij ook de mogelijke van uitvoering als bypass (groenblauwe rivier of hoogwatergeul) wordt bekeken.

2. Proces

Op 28 oktober jl. zijn in het ambtelijk overleg Bedijkte Maas de eerste contouren de aanpak van RvR2.0 toegelicht. Dit is bestuurlijk bevestigd op het Nationaal deltacongres. Omdat de mogelijke toekomstige beleidskeuzes een directe impact hebben op de gemeente Wijchen (en Heumen), hebben we in verband met de gebiedsreservering Overasselt direct daarna een verzoek ingediend voor bestuurlijk overleg met het ministerie.

Op 8 januari 2026 hebben de gemeenten Heumen en Wijchen een bestuurlijk gesprek gevoerd met het ministerie over de ontwikkelingen binnen het proces RvR2.0 en de voorgenomen inzet van de gebiedsreservering Overasselt.

Gelet op de ruimtelijke en maatschappelijke impact heeft de gemeente Wijchen vervolgens aangegeven schriftelijk te zullen reageren richting het ministerie in de vorm van een Brief van het college. Op 27 januari 2026 hebben de gemeenten Wijchen en Heumen afzonderlijk een gelijkluidende een brief aan de minister van I&W gestuurd als reactie op voorgenomen beleidskeuzes.

Op 29 januari 2026 heeft wethouder Gerrits de Gemeenteraad in een besloten raadsvergadering geïnformeerd over de mogelijke toekomstige beleidskeuzes van het ministerie en de Brief van het college. Hierbij is afgesproken dat de Gemeenteraad op de hoogte wordt gehouden.

Voorjaar 2026 heeft het ministerie, mede op verzoek van de gemeenten Wijchen en Heumen, een informatiepakket samengesteld om u als gemeenteraad te informeren over het onderzoek in het kader van RvR2.0 (bijlage 1). Dit informatiepakket bevat de openbaar beschikbare informatie over onderzoek en proces.

Aanvullend daarop hebben de gemeenten Wijchen en Heumen aangedrongen op meer en concretere openbare informatie. Het ministerie is hier niet in meegegaan. Wel heeft het ministerie een vertrouwelijk deel aan het informatiepakket toegevoegd. Het college hierop geheimhouding gelegd. Het vertrouwelijke deel is als geheime bijlage 3 toegevoegd.

In april 2026 heeft het ministerie, op dringend verzoek van de gemeente Wijchen en Heumen, besloten om meer tijd te nemen in het besluitvormingsproces tot beleidskeuzes over de binnendijkse ruimte. Dit om een aanvullende gevoeligheidsanalyse uit te voeren én de lokale gemeenten extra mee te kunnen nemen.

Het ministerie heeft deze aanpassing toegelicht in een apart procesdocument dat we medio mei 2026 hebben ontvangen (bijlage 2). Het totale pakket, inclusief de al beschikbare informatie, sturen wij nu de gemeenteraad toe om u te informeren.

3. Rol van de gemeente

Het ministerie van I&W is opdrachtgever voor het onderzoek RvR2.0 en bevoegd gezag voor de rivieren. Zijn nemen de besluiten. De gemeente is adviserend in dit proces en belangenbehartiger van de Wijchense samenleving.

We maken gebruik van de bestaande formele gremia om het Wijchense belang te laten horen zowel ambtelijk als bestuurlijk. Dit doen we in het bijzonder in het Bestuurlijk Overleg Bedijkte Maas (BOBM) en de Stuurgroep Delta Maas (SDM). Beide zijn voorportalen voor de Stuurgroep Ruimte voor de Rivier (SGRvR2.0), die uiteindelijk het besluit voorbereidt.

In het proces trekt de gemeente Wijchen gezamenlijk op met de gemeente Heumen en de andere Gelderse maasgemeenten. Verder stemmen we af met provincie Gelderland, Groene Metropoolregio (GMR) en Vereniging Nederlandse Rivierengemeenten (VNR).

We adviseren het ministerie inhoudelijk in lijn met onze eerder ingediende zienswijze. Hierbij wijzen we op de enorme impact van de Bkl-reservering op de belangen in onze gemeente en de noodzaak van een zorgvuldig proces. Daarnaast hebben we het ministerie gewezen op de noodzaak van een heldere en tijdige communicatie richting onze gemeenteraden én inwoners.

Zoals aangegeven in het informatiepakket kan de gemeente een formele zienswijze in dienen op het besluit van de minister. Volgens de huidige planning vindt besluitvorming in de ministerraad eind 2026 plaats. Daarna start de zienswijze termijn van 6 maanden.

Gevolgen
Deze informatienota heeft in zichzelf geen gevolgen.

Communicatie
Het ministerie als opdrachtgever en bevoegd gezag zal zelf de communicatie verzorgen over het proces en resultaten. Als gemeente wijzen we het ministerie op tijdige en transparante communicatie. Tevens adresseren we bij het ministerie de signalen uit de Wijchense samenleving.

Uitvoering of Vervolgstappen
Hieronder vindt u het processchema van het ministerie met een korte toelichting bij het proces op hoofdlijnen. De gemeente Wijchen participeert hierin zowel ambtelijk als bestuurlijk via verschillende gremia en adviseert richting ministerie als het gaat om de belangen van de Wijchense samenleving. Voor een uitgebreide beschrijving van de vervolgstappen verwijzen wij u graag naar bijlage 2.

1. Processchema ministerie

2. Toelichting proces op hoofdlijnen

Stap 1: Onderzoek doen. Dit loopt momenteel. Er wordt een extra gevoeligheidsanalyse uitgevoerd en lokale overheden worden, in vergelijking met het eerdere voorgestelde proces, extra meegenomen in het proces.

Stap 2: Advies over locaties. Op 17 september 2026 is de besluitvormende vergadering stuurgroep RvdR2.0 over het advies voor minister over de globale locaties voor reserveringsgebieden en het handhaven/afwaarderen van bestaande reserveringen.

Stap 3: Besluit over locatie: In het laatste kwartaal 2026 besluit de minister over de globale locaties voor reserveringsgebieden en het handhaven/afwaarderen van bestaande reserveringsgebieden en informeren medeoverheden over besluit.

Stap 4: Nationaal waterplan. In 2027 wordt het besluit van de minister verwerkt in het ontwerp Nationaal Waterprogramma. Het ontwerp ligt zes maanden ter inzage. De gemeente Wijchen kan dan een formele zienswijze indienen. Tegelijkertijd start in het eerste kwartaal van 2027 het proces om concrete gebieden (begrenzing) te gaan bepalen. Hierin heeft de gemeente de rol van adviseur.

Stap 5: Juridische borging. In 2028 (naar verwachting) wordt de concrete begrenzing van de gebiedsreserveringen vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Geheimhouding
Het college heeft geheimhouding opgelegd op een deel van de bijlagen. Het betreft Bijlage 3: Geheim: Informatiepakket deel 2 Riviergemeenten Bedijkte Maas – Ruimte voor de Rivier 2.0.

De geheimhouding kan pas worden opgeheven op het moment dat het besluit in de ministerraad genomen is, of als het ministerie de inhoud van de bijlagen eerder openbaar maakt. Uw raad is bevoegd om dit besluit tot opheffen van de geheimhouding te nemen. U krijgt hiervoor een apart voorstel voorgelegd.

Bijlagen
1. Informatiepakket Riviergemeenten – Ruimte voor de Rivier 2.0 – 6 maart ministerie I&W inzake RvR2.0
2. Notitie processtappen en stand van zaken besluit afvoer en ruimte – mei 2026
3. **Geheim**: Informatiepakket deel 2 Riviergemeenten Bedijkte Maas – Ruimte voor de Rivier 2.0